Ministerul Educației Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație

Examenul național de bacalaureat 2023 Proba E. d) Chimie anorganică

Varianta 6

• Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.

• Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Subjectul A

Itemii de la 1 la 10 se referă la specii chimice ale căror formule chimice, notate cu litere de la (A) la (F), sunt prezentate mai jos:

 $\text{(A) NaOH} \qquad \text{(B) [Ag(NH_3)_2]OH} \qquad \text{(C) NaBr} \qquad \text{(D) HCN} \qquad \text{(E) HCI} \qquad \text{(F) Cu}$

Pentru fiecare item, notați pe foaia de examen numărul de ordine al itemului însoțit de litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

1. Anionul din compoziția substanței (C) are în nucleu:

a. 11 nucleoni;b. 35 de nucleoni;c. 11 protoni;d. 35 de protoni.

2. Ionul complex din compoziția substanței (B) are numărul de oxidare:

a. -1; **c.** +1; **b.** -2; **d.** +2.

3. Este adevărat că:

a. acidul conjugat al substanței (D) este ⁻CN;
b. (E) este un acid mai slab ca (D);
c. substanța (A) este o bază slabă;
d. substanța (C) reacționează cu clorul.

4. Este fals că:

a. (A) formează clor în reacție cu (E);
b. (A) se neutralizează cu (E);
c. (C) formează brom în reacție cu clorul;
d. (E) are în moleculă 6 electroni neparticipanți.

5. Numărul speciilor chimice din soluția apoasă a substanței (D) este egal cu:

a. 2; **c.** 4; **b.** 3: **d.** 5.

6. Despre pila Daniell, la a cărei construcție se utilizează și substanța (F), este adevărat că:

a. are anodul confectionat din substanta (F); c. la anodul acestuia are loc oxidarea Cu;

b. are anodul confectionat din zinc; **d.** la catodul acestuia are loc reducerea ionilor Zn²⁺.

7. La electroliza apei alcalinizată cu substanță (A):

a. la anod migrează ionii HO⁻;
b. la catod migrează ionii HO⁻;
c. în spațiul anodic se formează hidrogen;
d. în spațiul catodic se formează oxigen.

8. O soluție apoasă a substantei (E), de concentratie 0, 01 M, are pH-ul egal cu:

a. 2; **c.** 10⁻¹²; **b.** 12; **d.** 10².

9. Raportul masic N : H în substanța (B) este:

a. 1 : 4; **c.** 4 : 1; **b.** 2 : 7; **d.** 14 : 3.

10. Conțin aceeași cantitate de azot:

a. 1 mol de substanță (B) și 3 mol de substanță (D); c. 159 g de substanță (B) și 54 g de substanță (D);

b. 2 mol de substanță (B) și 7 mol de substanță (D); **d.** 159 g de substanță (B) și 108 g de substanță (D).

30 de puncte

Subjectul B

Citiţi următoarele enunţuri. Dacă apreciaţi că enunţul este adevărat scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului şi litera A. Dacă apreciaţi că enunţul este fals scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului şi litera F.

- 1. Nucleul unui atom este pozitiv din punct de vedere electric.
- 2. La dizolvarea clorurii de sodiu în apă, se stabilesc interactii ion-dipol.
- 3. La electroliză, anodul este electrodul la care au loc procese de oxidare.
- **4.** Într-o solutie cu pH = 11, turnesolul are culoarea rosie.
- 5. Reacția de neutralizare dintre un acid și o bază este o reacție exotermă.

10 puncte

SUBIECTUL al II-lea (25 de puncte)

Subjectul C

Atomul unui element chimic are în nucleu 195 de nucleoni şi în învelişul electronic 78 de electroni. Determinați numărul protonilor, respectiv numărul de neutroni ai atomului respectiv.
 2 puncte

- **2. a.** Atomul unui element chimic (E) are 3 orbitali monoelectronici în substratul 3*p*. Scrieţi configuraţia electronică a atomului elementului (E).
  - b. Notați poziția în Tabelul periodic (grupa, perioada) a elementului (E).

4 puncte

- 3. Modelați formarea legăturilor chimice în molecula de apă, utilizând simbolurile elementelor chimice și puncte pentru reprezentarea electronilor. 2 puncte
- **4. a.** Modelați procesul de ionizare a atomului de clor, utilizând simbolul elementului chimic și puncte pentru reprezentarea electronilor.
  - b. Notati caracterul electrochimic al clorului.

3 puncte

5. Se amestecă 50 mL soluție de hidroxid de sodiu de concentrație 0,02 M cu 250 mL soluție de hidroxid de sodiu de concentrație 0,2 M cu și cu apă distilată. Se obțin 510 mL de soluție (S), de concentrație **x** M. Determinați valoarea concentrației molare, **x**, a soluției (S).

4 puncte

Subjectul D

1. O metodă de obținere a fierului constă în tratarea oxidului de fier(III) cu carbon, la temperatură ridicată. Ecuația reacției care are loc, este:

...
$$Fe_2O_3 + ...C \rightarrow ... Fe + ...CO$$

- a. Scrieti ecuațiile proceselor de oxidare, respectiv de reducere, care au loc în această reacție.
- b. Notați formula chimică a substanței cu rol de agent oxidant.

3 puncte

2. Notați coeficienții stoechiometrici ai ecuației reacției de la *punctul* 1.

1 punct

- 3. a. Scrieți ecuația reacției globale care are loc la electroliza soluției apoase de clorură de sodiu.
- b. Calculaţi masa de hidroxid de sodiu, exprimată în grame, care se obţine la electroliza unei soluţii apoase ce conţine 23,4 g de clorură de sodiu, la un randament al reacţiei de 75%.
  6 puncte

SUBIECTUL al III-lea (25 de puncte)

Subjectul E

 Ecuaţia termochimică a reacţiei de obţinere a fierului prin reducerea oxidului de fier(III) cu monoxid de carbon este:

$$Fe_2O_3(s) + 3CO(g) \rightarrow 3CO_2(g) + 2Fe(s) + 24,8 \text{ kJ}.$$

Calculați entalpia molară de formare standard a monoxidului de carbon, exprimată în kilojouli pe mol, utilizând ecuația termochimică a reacției de obținere a fierului și entalpiile molare de formare standard:

 $\Delta_f H^0_{CO2(g)} = -393.5 \text{ kJ/mol}, \Delta_f H^0_{Fe2O3(s)} = -824.2 \text{ kJ/mol}.$

3 puncte

- Determinați masa de fier, exprimată în grame, care se obține dacă din reacție a rezultat căldura de 124 kJ.
   Utilizați informații de la punctul 1.

  3 puncte
- **3.** Determinați căldura, exprimată în kilojouli, necesară încălzirii a 5 kg de apă, de la 50 °C la 90 °C. Se consideră că nu au loc pierderi de căldură. **3 puncte**
- **4.** Aplicati legea lui Hess pentru a determina variația de entalpie ΔH^0 , a reacției:

$$C(s, grafit) + H_2O(g) \rightarrow CO(g) + H_2(g), \quad \Delta_r H^0$$

în funcție de valorile entalpiilor reacțiilor redate de ecuațiile termochimice:

(1) C(s, grafit) + O₂(g)
$$\rightarrow$$
 CO₂(g), $\Delta_r H_1^0$

(2)
$$H_2(g) + 1/2O_2(g) \rightarrow H_2O(g),$$
  $\Delta_r H_2^0$

(3)
$$CO(g) + 1/2O_2(g) \rightarrow CO_2(g)$$
, $\Delta_r H_3^0$.

4 puncte

5. Scrieți formulele chimice ale substanțelor: PbCO₃(s), SrCO₃(s) și ZnCO₃(s), în sensul descreșterii stabilității acestora, utilizând entalpiile molare de formare standard:

 $\Delta_f H^0_{PbCO3(s)} = -699,1 \text{ kJ/mol}, \Delta_f H^0_{SrCO3(s)} = -1220,1 \text{ kJ/mol}, i \Delta_f H^0_{ZnCO3(s)} = -812,8 \text{ kJ/mol}.$

2 puncte

Subjectul F

- 1. Scrieți ecuația reacției globale care are loc în timpul funcționării acumulatorului cu plumb.
- 2. Pentru o reacţie de tipul A + B → produşi se constată că viteza de reacţie se dublează atunci când se dublează concentrația reactantului (B), iar concentrația reactantului (A) rămâne constantă. Dacă concentrațiile ambilor reactanți se dublează, viteza de reacţie creşte de 16 ori. Determinaţi ordinele de reacţie în raport cu fiecare reactant.
  3 puncte
- 3. a. Într-o butelie se află 4.4 q de dioxid de carbon, la 27°C si 3 atm. Calculati volumul buteliei, exprimat în litri.
- **b.** Determinați masa de dioxid de carbon, exprimată în grame, care ocupă un volum de 5,6 L, măsurat în condiții normale de temperatură și de presiune. *5 puncte*

Numere atomice: H- 1; O- 8; Na- 11; Cl - 17; Br- 35.

Mase atomice: H- 1; C- 12; N- 14; O- 16; Na- 23; Cl- 35,5; Fe- 56; Br- 80; Ag- 108.

Căldura specifică a apei: $c = 4,18 \text{ kJ} \cdot \text{kg}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$. Volumul molar (condiții normale): $V = 22,4 \text{ L} \cdot \text{mol}^{-1}$.

Constanta molară a gazelor: $R = 0.082 L \cdot atm \cdot mol^{-1} \cdot K^{-1}$. Numărul lui Avogadro: $N = 6.022 \cdot 10^{23} \, mol^{-1}$.